

REFORMERING AV GRUVLAGEN – FRÅGOR TILL WEBBENKÄTEN - MER INFORMATION

Fråga 1

Hur skulle ni förbättra markägarnas ställning i gruvområdet?

Fråga 2

Hur skulle ni förbättra rätten till information för markägarna i gruvområdet?

Mer information:

När enkäten öppnas är regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen, av 21 § i säkerhetsutredningslagen och av gruvlagen (RP 8/2020 rd) under behandling i ekonomiutskottet. I propositionen föreslås det ändringar i t.ex. bestämmelserna om offentliga kungöranden.

Enligt propositionen ska exempelvis ansökan om tillstånd delges genom offentlig kungörelse enligt förvaltningslagen. Ansökningshandlingarna ska enligt förslaget publiceras på tillståndsmyndighetens webbplats i stället för på myndighetens anslagstavla. För att säkerställa att informationen förmedlas ska tillståndsmyndigheten publicera informationen om att kungörelsen offentliggjorts i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är onödig.

Enligt propositionen ska tillståndsmyndigheten separat lämna information om tillståndsansökan till de parter som saken berör. Denna delgivning kan inte ersättas med enbart en tidningsannons ens när antalet personer är fler än 30 eller okänt. Som sådana parter kan utöver ägare till fastigheterna inom det område som tillståndet gäller även betraktas ägare och innehavare av fastigheter och andra områden som gränsar till fastigheten.

RP 8/2020 rd:

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_8+2020.aspx

Fråga 3

Hur skulle ni definiera gruvans *verkningsområde* (t.ex. geografiskt) för att exempelvis aktören redan innan konsekvenserna uppstår ska kunna identifiera gruvans verkningsområde?

Mer information:

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till gruvlag och vissa lagar som har samband med den (RP 273/2009 rd) har man strävat efter att definiera begreppet sakägare enligt den gällande gruvlagen (s. 94):

”Begreppet sakägare är något vidare än motsvarande begrepp (part) i 11 § i förvaltningslagen. [...] Sakägare när det gäller ansökan om malmletningstillstånd är framför allt ägarna till de fastigheter som finns på malmletningsområdet och andra parter som med stöd av 5 § 2 mom. 1 och 2 punkten. kan jämföras med dem. Beroende på arten och omfattningen av de malmletningsåtgärder som planeras med stöd av malmletningstillståndet, kan i enskilda fall också innehavarna av fastigheter på malmletningsområdet, samt andra parter som nämns i 5 § 2 mom., vara sakägare. Sakägare när det gäller ansökan om gruvtillstånd är framför allt ägarna till fastigheter på gruvområdet och hjälpområdet, ägarna till fastigheter i de områden som befinner sig nära gruvområdet, innehavarna av fastigheter på gruvområdet och hjälpområdet samt de som avses i 5 § 2 mom.”¹

RP 273/2009 rd:

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Documents/rp_273+2009.pdf

¹ I 5 § 2 mom. 1-4 punkten i gruvlagen anges:

Vad som i denna lag föreskrivs om fastigheter och fastighetsägare tillämpas på

- 1) ett outbrutet område och dess ägare,
- 2) ett samfällt område och samfälld skog och dessas delägarlag,
- 3) en särskild förmån och dess innehavare,
- 4) en samfälld särskild förmån och dess innehavare.

Fråga 4

Hur skulle ni förbättra markägarnas ställning och rätt att få information inom gruvans *verkningsområde* (t.ex. geografiskt)?

Mer information:

När enkäten öppnas är regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen, av 21 § i säkerhetsutredningslagen och av gruvlagen (RP 8/2020 rd) under behandling i ekonomiutskottet. I propositionen föreslås det ändringar i t.ex. bestämmelserna om offentliga kungöranden.

Enligt propositionen ska exempelvis ansökan om tillstånd delges genom offentlig kungörelse enligt förvaltningslagen. Ansökningshandlingarna ska enligt förslaget publiceras på tillståndsmyndighetens webbplats i stället för på myndighetens anslagstavla. För att säkerställa att informationen förmedlas ska tillståndsmyndigheten publicera informationen om att kungörelsen offentliggjorts i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är onödig.

Enligt propositionen ska tillståndsmyndigheten separat lämna information om tillståndsansökan till de parter som saken berör. Denna delgivning kan inte ersättas med enbart en tidningsannons ens när antalet personer är fler än 30 eller okänt. Som sådana parter kan utöver ägare till fastigheterna inom det område som tillståndet gäller även betraktas ägare och innehavare av fastigheter och andra områden som gränsar till fastigheten.

RP 8/2020 rd:

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_8+2020.aspx

Fråga 5

På vilket sätt skulle ni förbättra samordningen av gruvtillstånd och miljötillstånd? När det gäller denna fråga ber vi er beakta att lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden träder i kraft den 1 september 2020. Lagen möjliggör t.ex. att gruvtillstånd och miljötillstånd behandlas samtidigt.

Mer information:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190764>

https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sidor/RP_269+2018.aspx

Fråga 6

På vilket sätt bör tillståndsprocesserna för gruvan utvecklas så att miljökonsekvenserna av den planerade gruvan beaktas i ett så tidigt skede som möjligt?

Mer information:

Bestämmelser om tillståndsprocesserna enligt gruvlagen finns i 5–7 kap. i gruvlagen.

Fråga 7

Hur bör uran i berggrunden beaktas i tillståndsprocesserna enligt gruvlagen?

Mer information:

Särskilda bestämmelser om uran i gruvlagen:

I 9 § 2 mom. 2 punkten i gruvlagen förutsätter malmletningstillstånd, om malmletningen har som mål att lokalisera och undersöka fyndigheter av uran eller torium.

Enligt 33 § i gruvlagen avgör statsrådet de ärenden som gäller gruvområdesinlösningstillstånd och de gruvtillståndsärenden som gäller utvinning av uran eller torium.

Enligt 43 § i gruvlagen handläggs en ansökan om gruvtillstånd för att utvinna uran eller torium och en tillståndsansökan enligt kärnenergilagen som gäller samma verksamhet tillsammans och avgörs genom samma beslut. Bestämmelser om tillståndsförfarande finns i 23 § i kärnenergilagen.

I 73 § i gruvlagen finns bestämmelser om överföring av tillstånd. Enligt den sista meningen i 1 mom. ska mottagaren av ett överfört gruvtillstånd som gäller utvinning av uran eller torium dessutom ha tillstånd att bedriva gruvdrift enligt kärnenergilagen.

I 147 § i gruvlagen finns bestämmelser om beslut om upphörande av gruvdrift. I 2 mom. anges att om det är fråga om gruvdrift vars syfte är att utvinna uran eller torium får gruvmyndigheten dock inte fatta beslut om upphörande förrän Strålsäkerhetscentralen har fastställt att de åtgärder som ska vidtas när gruvdriften upphör är utförda på behörigt sätt med hänsyn till strålsäkerheten och kärnsäkerheten samt godkänt åtgärderna.

I 169 § i gruvlagen föreskrivs det om verkställighet av beslut trots att ändring sökts. Enligt 1 mom. kan det i gruvtillstånd för utvinning av uran eller torium inte utfärdas ett så kallat verkställighetsförordnande (fastställande av att de åtgärder som specificerats i tillståndet får inledas med iakttagande av tillståndsbeslutet trots att ändring har sökts).

<http://uusi.gtk.fi/geologia/luonnonvarat/uraani/>

Fråga 8

Hur skulle ni utveckla bestämmelserna om säkerheter i *gruvlagen*?

Mer information:

Bestämmelser om säkerheter finns i 10 kap. i gruvlagen.

Bestämmelser om upphörande av gruvdrift finns i 15 kap. i gruvlagen.

Fråga 9

Hur skulle ni förbättra tillståndsprocesserna och praxis enligt *gruvlagen*?

Mer information:

Bestämmelser om tillståndsprocesserna enligt gruvlagen finns i 5–7 kap. i gruvlagen.

Fråga 10

Vilka omständigheter bör beaktas vid beredningen för att branschens verksamhetsförutsättningar ska kunna tryggas?

Fråga 11

Hur kan man öka acceptansen för branschen?

Fråga 12

På vilka andra sätt skulle ni revidera gruvlagen med beaktande av behörighetsfördelningen mellan ministerierna?

Mer information:

En del av föresatserna i regeringsprogrammet riktar sig till gruvlagen, som hör till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde, medan en del riktar sig till lagar som hör till miljöministeriets ansvarsområde, såsom naturvårdslagen, markanvändnings- och bygglagen, miljöskyddslagen och lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden. Till miljöministeriets ansvarsområde hör också en reform av finansieringssystemet för det subsidiära miljöansvaret. I regeringsprogrammet finns det dessutom skrivningar om skatter som hänför sig till gruvdrift (t.ex. en skrivning om eventuellt införande av gruvskatt), och dessa hör till finansministeriets ansvarsområde. **I det aktuella lagstiftningsprojektet är det inte möjligt att göra ändringar i andra lagar än gruvlagen som hör till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde och i bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av den.**

Fråga 13

Arbets- och näringsministeriet ordnar den 27 maj ett diskussionsmöte om reformeringen av gruvlagen på webben. De synpunkter som framkommit i denna enkät kommer att behandlas på mötet.

Är du villig att framföra din åsikt muntligt vid mötet? Lämna ditt namn och dina kontaktuppgifter så kontakter vi dig vid behov. På basis av resultaten av enkäten väljer vi anföranden som på ett så heltäckande sätt som möjligt representerar de olika synpunkter som framförts i enkäten och på så sätt stimulerar diskussionen. Alla är välkomna att delta i diskussionsmötet.